

DANES V DELU

»Tezno – največje morišče v Evropi«

Prve ugotovitve potrjujejo predvidevanja, da je v Tezenskem gozdu v protitankovskem jarku okrog 15.000 žrtev, kar pomeni, da je to največje povojno morišče v Evropi (večje kot Srebrenica), ugotavlja predsednik vladne komisije Jože Dežman.

dogodki dneva/2

Foto: Tadej Rezent

KOSTI JE VELIKO – S sondiranj v Tezenskem gozdu so odkrili množično grobišče.

Sondiranje prikritih grobišč v Teznem v Mariboru

9. 8. 2007

»Največje morišče v Evropi«

Potrjujejo se predvidevanja, da je v kilometer dolgem protitankovskem jarku okoli 15.000 žrtev hrvaške, srbske in črnogorske narodnosti

LJUBLJANA – Vladna komisija za reševanje vprašanj prikritih grobišč je pod vodstvom Mitje Ferencja včeraj začela sondirati v Tezenskem gozdu v Mariboru. Prve ugotovitve potrjujejo predvidevanja, da je v tem približno kilometer dolgem protitankovskem jarku okrog 15.000 žrtev, kar pomeni, da je to največje povojno morišče v Evropi (večje kot Srebrenica), ugotavlja predsednik komisije Jože Dežman.

Odkrili so začetek protitankovskega jarka sredi pokopališča Dobrava na Teznem, nadaljuje pa se v gozdu. Osem sond na dolžini 500 metrov je pokazalo neverjetno količino posmrtnih ostankov. Jarek je širok od štiri do šest metrov, debelina posmrtnih ostankov pa je od meter in pol do dva metra. Pri gradnji avtoceste so že leta 1999 odkopali 70 metrov jarka, v katerem so našli 1179 okostij (približno 18 trupel na dolžinski meter). Pri tem so našli veliko predmetov, ki dokazujejo, da je bilo največ žrtev zajetih vojakov hrvaške, srbske in črnogorske narodnosti, ki so jih pobili zmagovalci po koncu druge svetovne vojne.

Pri sondiranju, ki bo na Teznem predvidoma danes končano in se bo nadaljevalo na Pohorju, sodelu-

jejo tudi predstavniki Hrvaške. Obiskujejo pa jih tudi priče, ki pripovedujejo, da so bila morišča tudi zunaj protitankovskega jarka, in sicer v nekaterih bombnih kraterjih. Dežman ugotavlja, da je bila odločitev komisije pravilna, saj brez sondiranja ne bi bilo mogoče potrditi vseh lokacij. Zato bodo po Pohorju v začetku septembra sondirali na Kidričevem, na Hrušici in na Lancovem. Soglasja pa pridobivajo še za Kamniško Bistrico, Žančane, kompleks grobišč v Mariji Reki, Crngrob, Iško, Mostec in Bistrico ob Sotli ter druga grobišča. Posebej bo potekalo sondiranje 19 kraških jam. Dežman tudi upa, da bo komisija lahko nadaljevala načrtovane arheološke izkope.

Poleg tega pa je zdaj skrajni čas, da vlada sklene mednarodne spo-

razume o urejanju grobišč tudi z državami, ki so nastale na območju Jugoslavije. Sporazum s Hrvaško, ki je že pripravljen, a še ne podpisan, določa pogoje, pod katerimi lahko država pogodbenica na teritoriju druge države dodatno uredi, izkoplje in prekoplje posmrtno ostanke žrtev vojne. Skladišča Inštituta za sodno medicino v Ljubljani so namreč že polna posmrtnih ostankov hrvaških žrtev. Vreče s posmrtnimi ostanki, ki so bili izkopani v Tezenskem protitankovskem jarku, pa so položene v grob na pokopališču v Dobravi. Zato se mora vladi čim prej dogovoriti o izročitvi ostankov, kraju pokopa oziroma o načinu ureditve raziskanih lokacij, še dodaja Dežman.

MATJAŽ ALBREHT